GAZETA POLSKA

Numer pojedyńczy po gr. 10, przedaje się u *Gałęzowskiego* przy ulicy Żabiéj; u *Ciechanowskiego* przy ulicy Podwale; u *Szteblera* przed ś. Krzyżem.

N^ro^ 254.

Prenumerata w stolicy: rocznie złp. 40; kwartalnie złp. 12; miesięcznie złp. 4. — Na prowincji z opłatą pocztową, złp. 20 kwartalnie.

W Warszawie, dnia 25 Września 1831 roku, w Niedzielę.

— *Z dniem ostatnim b. m. kończy się prenumerata na Gazetę Polską za kwartał bieżący. Na następny prenumerować można po cenie zwyczajnéj: na prowincji po wszystkich urzędach pocztowych; w Warszawie po kantorach jak dotąd. Prenumeratorowie zwłaszcza na prowincji, zechcą wcześnie zapisać, dla uniknienia zawodu lub opóźnienia.*

— *Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.* Zawiadamia wszystkich mieszkańców uszkodzonych w czasie attaku stolicy w dniach 6 i 7 b. m. iż ustanowiona została z rady municypalnéj miasta stołecznego Warszawy, pod prezydencją radcy Wilkoszewskiego, kommissja do ocenienia szkód w ówczas zrządzonych; kommissja ta z prezessa i 3ch radców municypalnych, tudzież 6ciu obywateli jako znawców przysięgłych i dwóch budowniczych miasta, niemniéj kommissarza właściwego cyrkułu złożona, odbywa swe posiedzenia każdodziennie, wyjąwszy święta, w domu Przytułku i Pracy Nr. 3102 za rogatkami Wolskiemi; wszyscy zatém uszkodowani właściciele domów i lokatorowie, podać winni tejże kommissji specyfikacją przedmiotów nieruchomych jako i ruchomych, które przez ogień spłonęły lub zostały zniszczonemi, a co świadkami, od których przysięga następnie odebraną będzie, udowodnić należy; nieruchomości które w towarzystwie są zabezpieczone, podług taxy i prawideł przez toż towarzystwo ustanowionych, szacowane będą. — W Warszawie dnia 22 września 1831 r. — Referendarz stanu prezydent, *Łaszczyński.* — Sekretarz Jeneralny, G. *Jakołkowski.*

— *Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.* Gdy wiele na tém zależy, ażeby deputacja kwaterniecza miała wiadomość o każdéj kwaterze która po wyjeździe oficera lub urzędnika wojskowego, wolną do dyspozycji pozostanie, ponawiając przeto wydane dawniéj urządzenia, wzywa właścicieli domów i ich zarządców, ażeby o każdym wyjeżdżającym oficerze i urzędniku wojskowym, który kwaterę za biletem zajmuje, najdaléj w ciągu 24ch godzin komisarzowi swojego cyrkułu donosili, jeżeli chcą uniknąć odpowiedzialności na bilecie kwaterunkowym zagrożonéj. — w Warszawie dnia 22 września 1831 r. — Referendarz stanu prezydent, *Łaszczyński.* — Sekretarz jeneralny, G. *Jakołkowski.*

— W oficynie przy nowym teatrze, od strony ulicy Senatorska i Wierzbowa położonéj, są do najęcia sklepy z mieszkaniami, jako i same mieszkania od nadchodzącego kwartału ś. Michała, za cenę bardzo umiarkowaną. Życzący sobie nająć, zgłosić się może na ratusz do wydziału administracji, gdzie dalszą otrzyma informacją.

Lista imienna

jenerałów, oficerów wyższych i niższych, niemniéj urzędników wojskowych, którzy nie udawszy się za wojskiem, lub zaniosłszy żądanie o uwolnienie, wykonali na nowo przysięgę wierności Najjaśniejszemu Cesarzowi Imci i Królowi; lub udali się za granice gdzie są poddanymi, do dnia 9 (21) września włącznie.

(Dokończenie.)

Szefowie wydziału: Donéj Benedykt, Młodzianowski Roman, Fechner Teofil, Gołębowski Piotr.

Roman Wiktor, assesor komiserjatu; Hampel Franciszek, podinsp. popisów.

Szefowie biura: Paszkowicz Baltazar, Borowski Antoni, Młodzianowski Józef, Gautier Antoni, Zieliński Walenty, Baranowski Ignacy, Stalewski Tomasz, Chmielewski Ignacy, Dąbrowski Franciszek, Niewiadomski Jakób, Wojszycki Jan.

Podszefowie biura: Emich Jan, Greffen Maxymilian, Maryon Jan.

Ekonom szpitala: Pruski Andrzéj.

Komisarze komisoryatu: Dietrich Jan, Rakoszewski Józef, Tarczyński Wincenty, Zabierzewski Ignacy.

Kontrollerowie 1éj klassy: Swieszewski Antoni, Piętka Piotr, Ryczewski Paweł, Mühlhausen Henryk, Bielicki Kacper, Smigiewicz Sebestjan, Kaczyński Piotr, Sikorski Wincenty.

Kontrollerowie 2éj klassy: Jankowski Piotr, Korecki Daniel, Niewiadomski Józef, Majerski Stanisław, Dietrich Karol, Miaskowski Józef, Bojarski Józef, Ostaszewski Andrzéj.

Adjunkt kommissji wojennéj: Skurzyński Aloizy.

B. sekretarz przy szpitalu: L'hodiesniere Juljusz.

Sekretarze: Kozłowski Alexy, Zbierzchowski Kwiryn, De Frise Antoni, Reszkowski Ignacy, Dzierzbicki Adam, Boguszewski Florenty, Gmeling Stanisław, Żmudziński Andrzéj, Hryniewicz Wincenty, Przezdziecki Franciszek Szymanowski Franciszek, Jabłoński Adam, Herman Klemens, Siojński Kazimierz, Przeuski Franciszek, Siciński Michał, Gayet Michał, Grygowicz Jan, Brzeziński Józef, Dąbrowski Kajetan, Deutsch Andrzéj, Staniszewski Franciszek, Majerski Jan, Kozłowski Wincenty, Gastel Adam.

Kalkulatorowie: Lohman Alex., Spyżyński Wincenty.

Podsekretarze: Mianowski Władysław, Kruszyński Jan, Szczucki Fortunat, Kuczewski Franciszek, Monikowski Wenanty, Rzeżyński Józef, Ligensa Antoni, Kętrzyński Walerjan, Jabłoński Ignacy, Juszkiewicz Franciszek, Wiśniewski Szczepan, Skurzyński Dominik, Bliżeński Augustyn, Jankowski Jerzy.

Pisarz Skomorowski Felix; pisarz dyżurstwa Bauer Jan.

Pisarze: Dobrowolski Stanisław, Chmielewski Felix, Rożyński Józef, Sikorski Mikołaj.

Pisarz kassy: Kłopotowski Marcin; pisarz kommisserjatu Słupecki Jan.

Pisarze: Trębicki Jan, Szymkiewicz Alexander, Suski Grzegorz, Czyżewski Piotr, Wydorowski Michał, Gautier Jan.

Pisarz placu: Chądzyński Walenty; pisarze: Nowosielski Adolf, Ratajewicz Edward; b. pisarz Kołowicz Jerzy; pisarze: Kozłowski Romuald, Myszkowski Prot.

Aplikanci: Gorszkowski Franciszek, Skalski Józef, Guzowski Wojciech, Stolarzewski Józef, Poncyljusz Wawrzeniec, Głowiński Wojciech, Przygocki Kazimierz, Mikulski Tomasz, Zaborski Ignacy, Brühl Władysław, Pawłowski Franciszek, Frantzen Stanisław, Łaski Seweryn, Szaniawski Maxymiljan, Schmelltzer Wilhelm, Chronowski Karol, Koźmiński Jan, Roedlich Felix, Klecki Michał, Szwejkowski Józef, Koskowski Franciszek, Iwelski Paweł, Krusiński Józefat, Haeltzel Wojciech, Kamocki Franciszek, Piotrowski Adam, Nowicki Cypryan, Deputowski Jan, Jarzębowski Maurycy, Klein Mikołaj, Ludewig Stanisław, Gostomski Stanisław, Cedrowski Józef, Dahlen Stanisław, Mscichowski Fortunat, Samsonowicz Romuald, Gajewski Stanisław, Cybulski Ambroży, Kozłowski Wincenty, Grochowski Michał, Dobrowolski Franciszek, Grubecki Sebestjan, Kuligowski Piotr, Hensel Adam, Krzeczunowicz Marcin, Żebrowski Teodor, Krzeczkowski Tomasz, Piorunowski Ignacy, Kielichen Ernest, Puchewicz Mikołaj, Sztelengowski Jan, Kraśniewski Ignacy.

Audytor dywizji: Kontecki Stanisław; audytor: Sokołowski Marcin; audytor dywizji: Skopowski Michał.

Audytorowie: Sierkierski Ludwik, Torczyłowski Jan.

Pisarz przy sztabie korpusu Inwalidów i weteranów, Zielkiewicz Jakób; pisarz audytora placu Kargowski Stanisław; kapelan naczelny Ulidowicz Alexander.

Kapelani: Stasiewicz Grzegorz, Degorski Pius, Jakubowski Jan, Buchta Sylwester, Morawski Felix.

Lekarze dywizyjni: Sauvé Ludwik, Werneri Fryderyk, Przystański Stanisław, Szwencki Fryderyk, Buczyński Józef, Sztachebrandt Ludwik.

Sztabs lekarze: Défínger Maxymiljan, Rosset Otto, Trzeszkiewicz Walenty, Zimerman Jan Erazm, Kombert Ludwik, Orkisz Józef, Łuczyński Jan, Hildebrand Edward, Geisler Karól, D'Agon de la Contrie Robert, Chodasiewicz Michał, Vollerth Antoni, Schwader Franciszek, Fischer Ernest, Will Karól, Hartman Septymus, Mastelski Wincenty, Lebel Ignacy.

Lekarze batąljonowi: Kłosowski Mikołaj, Kochowski Antoni, Dębski Ludwik, Zarzycki Michał, Brzuchański Jan, Fryse Piotr, Szpringirald Ignacy, Dobrowolski Jan, Herwig Piotr, Klecki Walerjan, Klimkiewicz Marcin, Tuszyński Karól, Linhard Karól, Lardner Wilhelm, Winnicki Zenon, Markus Adolf, Wolgmuth Jan, Restorf Karól, Guilland Juljan, Schultz Karól, Lichtenhan Justyn, Kossowski Hypolit.

Felczery starsi: Tomicki Kajetan, Hilczer Ludwik.

Podlekarze: Gast Marcin, Męczyński Win., Stowiński Ant.

Lekarze assystency: Fesgi Antoni, Kleszewski Franciszek, Billing Edward, Rutkowski Józef, Styczyński Paweł, Freigang Fryderyk, Awedig Jakób, Kosztulski Jan, Grabowski Florjan, Bruneke Michał, Trohberg Karól, Rykowski Mikołaj, Olszewski Jan, Schylpe Jakób, Stronfeld Karól, Rumprecht Wincenty, Markiewicz Karól, Kuciejewski Henryk, Barankiewicz Kazimierz, Gliński Franciszek, Kwiatkowski Franciszek, Krukowski Paweł, Gajewski Ludwik, Plichta Marcin, Kuszański Alexander, Detrois Edward, Breivogel Krystjan, Merkel Wilhelm, Wun-

der Ludwik, Nathan Salomon, Hirzberg Wilhelm, Meiberth Edward, Walke Paweł, Morawski Adolf, Zwoliński Wojciech, Rakowski Xawery, Majer Leopold, Ewytzfeld Herman, Klube Ludwik, Brode Jan, Skowski Walenty, Sinold Fryderyk, Loukini Alexander, Wirmański Józef, Kazimierowski Michał, Koel Jan, Hoeve Edward, Podowski Henryk, Dobrowolski Wincenty, Szczepański Stefan, Galette Franciszek, Steigerwald Franciszek.

Kościelski Stanisław, naczelny aptekarz; Nowicki Józef adjunkt apteki jeneralnéj.

Subiekci apteki jeneralnéj: Kegler Ludwik, Krupczyński Jakób.

Praktykańci apteki jeneralnéj: Scholtz Wilhelm, Kollary Alexy, Krajewski Michał, Boelke Samuel, Nowiński Jakób, Jurkowski Onufry, Gadomski Franciszek, Mirecki Kajetan, Kaczkowski Józef, Trafkowski Józef, Wolski Wojciech, Perbant Jan.

Schortius Juliusz professor szkoły aplikacyjnéj; Kaliszewski Demetry professor korp. kadet. Kalis.; Rengau Marcin professor fechtowania; Kurkowski Alexander nauczyciel szkoły dzieci żołnierskich; Zalewski Jan professor korp. kadet. Kalis.; Rosse Antoni płatnik jeneralny.

Kontrollerowie kass: Hołownia Winc., Stroński Felix.

Płatnicy dywizji: Petzolt Xawery, Hasselquist Teofil, Płończyński Jan.

Kassjer jeneralny: Smoczyński Jan.

Podpłatnicy: Moczarski Antoni, Nowosielski Adolf, Ratajewicz Erazm, Wysocki Józef.

Bodurkiewicz Alexander dozorca magazynu szpitalów; Bernard Franciszek dozorca inżynier; Borowski Józef dozorca magazynu prochu; Drylewicz Paweł dozorca artyllerji; Drobojewski Walenty dozorca budowli; Gorecki Józef dozor. mag. szpital; Jankiewicz Jan dozor. mag. kommissorjatu; Jurkowski Wincenty dozor. mag. prochu; Łobaczewski Cypryan dozor. mag. kommissorjatu; Prądzyński Józef dozor. mag. inżyn.; Przedpełki Rafał dozorca mag. broni palnéj; Rudnicki Wojciech dozor. fabr. broni; Sikorski Jacenty dozor. mag. żywn.; Swieciński Wawrzeniec dozor. skład. effek. lazar.; Szpiegiel Tomasz dozorca artyllerji; Turlin Józef dozor. artyl.; Hassner Jakób dozor. bud. przy fabr. broni; Lisiecki Szymon inspektor drukarni; Gętkowski Józef zetzer; Müller Wilhelm inspektor litografji, Collete Egidyusz naczel. mechan. dyrek. artyllerji.

Mechanicy dyrekcji artyllerji: Seidler Fryderyk, Cedrowicz Franciszek, Bertrand, Tribut, Tuszyński technik.

NIEMCY. — Dnia 4 b. m. została doręczona stanom królestwa Saskiego, (jak otém donieśliśmy:) nowa ustawa konstytucyjna. Oto jest mowa ministra p. Nostitz Jänkendorf, miana przy téj okoliczności na zebraniu stanów, w obec króla i xięcia współ-rejenta.

„Uroczysta chwila zgromadza po ostatni raz stany przed tronem, w którym równie jak przodkowie ich od wieków widzą przewodnika swych narad, najsilniejszą podporę publicznéj pomyślności. Kiedy dziś nie z powodu zmienionych uczuć, lecz z powodu zmienionych potrzeb, nowa ustawa tworzy nowy porządek rzeczy, kiedy z dniem dzisiejszym administracja naszéj ojczyzny nowy rozpoczyna zawód; tedy historja przekaże potomności to factum, że zamierzony dobroczynny cel rządu, znalazł wdzięczność i wzajemność w wiernych umysłach zgromadzonych stanów. W pięknéj jedności między panującym i stanami, wspólnemi dążeniami, z pilnością i usiłowaniem, została wypracowana i ukończona ustawa, która przez ścisłe przestrzeganie tego co wskazują i czego wymagają nauki, doświadczenie i właściwe stosunki, wróży utrwalenie i wzniesienie pomyśności państwa. Ustawa ta w przekonaniu wszystkich, którym ścisłe zachowywanie wzajemnych praw i obowiązków jest drogie i święte, tém większą będzie miała wartość, tém będzie trwalszą, że nie jest dziełem jednostronnéj dowolności, lecz że jest wypływem wolnego, ściśle rozważonego układu, między panującym a stanami, i że w ciągu ważnych tych działań droga im przepisana, w niczém nie była pominięta. Równie jak każde dzieło ludzkie, i ustawa niniejsza może ulegać ulepszeniom i udoskonaleniu, które w zastósowaniu przez doświadczenie usprawiedliwionem, w skutek wypadków czasowych, mogą wynikać z przyzwoitych żądań. Lecz już i w teraźniejszym swym kształcie ustawa ta zawiera w sobie zasady dokładniéj rozwiniętego życia narodowego, urządza majątek narodowy, stanowi dochody królewskie, oznacza ogólne prawa i powinności poddanych, zabezpiecza administrację sprawiedliwości, prawa kościołów, instytutów naukowych i dobroczynnych; szczególniéj zaś tak doskonale i stósownie zawiera podziały, przywileje, powinności, formy postępowania i rozgałęzienie, że silna jéj rękojmia, jest zarazem rękojmią wszystkiego dobrego, czego się słusznie po przyszłych zgromadzeniach stanów spodziewać należy. Dokument spisany względem tak ważnego, i pomyślność ojczyzny na przyszłość zabezpieczającego układu, król JMć sam doręczy panom do zachowania, równie jak złożone wam będzie, mające się następnie odczytać pożegnanie sejmu. Ustawa ta jest zarazem zasadą, na któréj się opierają narady mających się wkrótce zebrać stanów, a forma tych narad ustanowiona będzie tymczasowym regulaminem sejmowym. Z dniem dzisiejszym nowa ustawa

staje się prawomocną i obowiązującą, a dotychczasowe zgromadzenie narodowe żegnam niniejszém w imieniu króla i xięcia współrejenta, z zapewnieniem najwyższéj łaski i przychylności, tudzież z oświadczeniem zadowolenia z waszych i podczas tego ostatniego sejmu udowodnionych uczuć patrjotycznych. Małej tylko liczby lat nie dostaje do czterech wieków (roku 1438) kiedy pierwszy raz prałaci, hrabiowie, rycerze i miasta Saxonji, Frankonji, prowincji Osterland i Voigtland, pod panowaniem xięcia Elektora Fryderyka i brata jego Wilhelma, zebrali się na zgromadzenie, które później w latach 1485 i 1495 nazwano stanami. Długi byt i uznane od prawdy wieloliczne dobre i wyborne działania tego zgromadzenia stanów, nie mogło z postępem czasu uchylić z pod prawa czasu, które podług zachodzącéj potrzeby, zmienia, przekształca i rozwiązuje to co istnie. Jeżeli to rozwiązanie stosunku przez wieki uświęconego, to pożegnanie się panującego z dawném ziemiaństwem, nie może nastąpić bez pewnego żalu, tedy zaspokaja go i wynagradza przekonanie: iż samo tylko poparcie pomyślnoci krajowéj, mogło skłonić do zmiany istnących, do zawarcia nowych układów. Przekonanie, iż jedynie dla powszechnego dobra działali, wynagrodzi za wielkie poświęcenia, jakie uczynili w tym cela panujący i stany; jeżeli bowiem pierwszy zrzekł się prorogatywy, iż nieograniczenie mógł pełnić dobroczynność, drudzy wyrzekli się pięknego prawa, które ich wyłącznie upoważniało do zastępowania kraju i naradzania się nad jego dobrem. Że wierne stany prawdziwie poznały swe powołanie i w przekonaniu utwierdzenia mocniéj dobra ojczyzny, zrzekły się uzasadnionych prerogatyw, to w całym kraju nawet i od potomności, zostanie uznane z wdzięcznem sercem; a jeżeli dziś z żalem oddalacie się od tronu, któryście dotąd radą i czynami wiernie wspierali, tedy pocieszać was musi, iż przez to wzmocniony został węzeł, łączący panującego z krajem, iż przez to zabezpieczona i podwyższona została pomyślność kraju i waszych współobywateli. Przekonanie to, którego wam żadna zmiana losu wydrzeć nie zdoła, powinna was w obecnéj uroczystéj chwili zaspokoić i napełnieć radością. Bóg z wami, ustępujecie ze wspólnego domu ojczystego, lecz nie ustępujecie z serca ojcowskiego.“

Rozmaitości.

— Dziennik Mądrytski *Diario* jest pismem, jak samo nazwisko jego okazuje, codziennie wychodzącém; wychodzi w małych cwiartkach, których większą część zabierają imiona świętych nazajutrz przypadające. Niedawno czytaliśmy w jednym numerze: «Jutro, w piątek, obchodzoną będzie uroczystość błogosławionego męczennika, ś. Ponciusza, obrońcy i opiekuna przeciw pluskwom. (Abogado contra los chinches.) Przez cały ranek będą msze odprawiane; o saméj siódméj zacznie się święcenie gałązek i kwiatów na cześć wspomnionego świętego.» Tak poświęcone gałązki i kwiaty zabezpieczają niezaprzeczenie domy i łóżka od nieproszonych gości i t. d. Potem następuje spis kościołów, w których msze będą odprawiane, i wojska które przy pałacu, przy bramach i teatrach na warcie stać będzie; daléj doniesienia kupieckie, wskazujące gdzie szynek Bojońskich, a gdzie Flandryjskiego masła dostać można; daléj jeszcze, wyliczenie podróżnych do Walencji, Sewilli, Korunny i t. d. nakoniec nazwiska i miejsca mieszkania mamek świeżo do Madrytu przybyłych. — Pismo *Gazeta* wychodzi trzy razy na tydzień w królewskiéj drukarni w formacie nieco szerszym od oktawki. Zaczyna się zwyczajnie raportem o stanie zdrowia i zatrudnieniach monarchy i zapełnioną jest wyciągami z zagranicznych dzienników, zastósowanemi do merydjanu Madrytskiego; spisem wylosowanych bonów wierzycieli skarbowych; przypominaniem dawnych praw, np. że, kto nie odda dziesięciny w przepisanym czasie, tego czeka bastonada; wyrokami przeciw wolnomularzom i t. p.

— Pewna Angielka, licząc lat dopiéro 19, chciała sobie odebrać życie, z powodu, iż jéj ojciec i dziad powarjowali, a ona przeto warjację za dziedziczną miała w swojéj rodzinie. Przeszkodzono jéj zamiarowi, co ją okropnie zmartwiło, lecz gdy jéj dowiedziono, iż nie była córką swego mniemanego ojca, została tym sposobem wyleczoną z obawy utracenia zmysłów.

— Gdy zegar w meczecie w Tangerze, darowany przez jednego z konsulów Europejskich, potrzebował naprawy, którą tylko chrześcjanin mógł uskutecznić, suszono sobie głowy, czyliby wpuścić do świątyni chrześcjanina lub nie. Złożono więc radę, która miała rozstrzygnąć, czy zegar naprawić, lub go z meczetu wyrzucić. Po długich rozprawach, z których się okazało, że niemasz w koranie wyraźnego zakazu, któryby do tego przypadku mógł być zastósowany; chytry jeden iman usunął trudność zapytaniem: Jakim sposobem sprowadzono potrzebny materjał do budowy meczetu? na co gdy mu odpowiedziano, że za pomocą mułów i osłów, «dla czegóż więc,» (rzekł mędrzec) nie wolnoby było, wpuścić do świątyni psa chrześcijańskiego, aby nam naprawił zegar, którego potrzebujemy.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.